

Obsah

Slovo úvodem	7—9
I. OBECNÉ VÝKLADY O JAZYCE	
1. Vznik a vývoj jazyka	11
2. Jazyk národní, spisovný, nářečí, obecná čeština	12
3. Příbuznost slovanských jazyků	13
4. Nauka o jazyce	14
II. NAUKA O ZVUKOVÉ STRÁNCE JAZYKA (A PRAVOPIS)	
5. Soustava hlásek v češtině, slabika, poměr mezi hláskami a písmeny	16
6. Psaní a výslovnost slov přejatých	19
7. Zvuková stránka slov a věty	22
III. VÝZNAM SLOV	
8. Slovo, slovní význam, sousloví, slova jednoznačná a mnohoznačná, přenesené významy	25
9. Synonyma, slova citově zabarvená, odborné názvy	28
IV. TVOŘENÍ SLOV (S PRAVOPISEM A VÝSLOVNOSTÍ)	
10. Tvoření slov a stavba slova	32
1. Stavba slova	32
2. Tvoření slov odvozováním	33
3. Tvoření slov skládáním	34
4. Tvoření slov zkracováním	34
11. Obměny hlásek při odvozování slov	37
1. Krácení a dloužení samohlásek	37
2. Střídání samohlásek	37
3. Změny souhlásek	37
12. i/y po obojetných souhláskách	39
1. Kořen	39
2. Přípona	40
3. Předpona	40
4. Koncovka	40
i/y po b	41
i/y po l	42
i/y po m	44
i/y po p	45
i/y po s	46

i/y po v, z	47
Souhrnná cvičení na i/y	48
13. Skupiny souhlásek vznikající při odvozování slov, jejich pravopis a výslovnost	50
14. Psaní skupin bje — bě, vje — vě, mně — mě	52
1. bje — bě, vje — vě	52
2. mně — mě	53
15. Předpony vz-, s-, z-	55
V. TVAROSLOVÍ	
16. Druhy slov	58
17. A. Podstatná jména a jejich druhy	61
B. Psaní velkých písmen ve jménech a názvech vlastních	63
18. Skloňování podstatných jmen	66
A. <i>Skloňování podstatných jmen rodu mužského</i>	67
a) Tvrde vzory páni, hrad	68
b) Měkké vzory muž, stroj	69
c) Zvláštnosti ve skloňování některých podstatných jmen rodu mužského	70
d) Kolísání mezi vzory tvrdými a měkkými, životními a neživotními	72
e) Skloňování podstatných jmen rodu mužského s koncovkou -a, -e	73
Tvrď vzor předseda	73
Měkký vzor soudce	74
B. <i>Skloňování podstatných jmen rodu ženského</i>	74
a) Skloňování podstatných jmen rodu ženského zakončených samohláskou	75
Tvrď vzor žena, měkký vzor růže	75
b) Skloňování podstatných jmen rodu ženského zakončených souhláskou (bez koncovky v l. p. j. č.)	77
Vzory píseň, kost	77
C. <i>Skloňování podstatných jmen rodu středního</i>	79
Vzory město, moře, kuře, stavení	79
D. <i>Shrnutí pravopisu koncovek podstatných jmen</i>	82
E. <i>Skloňování pomocných jmen místních a jmen svátků</i>	83
F. <i>Skloňování jmen a příjmení a podstatných jmen cizích</i>	84
19. Přídavná jména a jejich druhy	87
1. Přídavná jména tvrdá	88
2. Přídavná jména měkká	88
3. Přídavná jména přivlastňovací	88
20. Skloňování a stupňování přídavných jmen	90
A. <i>Skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých</i>	90
Vzor mladý	90
Vzor jarní	91
B. <i>Skloňování přídavných jmen přivlastňovacích</i>	93
Vzor matčin, bratrův	94
C. <i>Shrnutí pravopisu koncovek přídavných jmen</i>	96
D. <i>Stupňování přídavných jmen</i>	96
21. Zájmena a jejich druhy	99
22. Skloňování zájmen	101
A. <i>Skloňování zájmen bezrodých</i>	101

B. Skloňování zájmen rodových	103
a) Zájmenné skloňování zájmen rodových	103
b) Skloňování zájmen rodových podle vzorů přídavných jmen	107
23. Číslovky a jejich druhy	111
24. Skloňování číslovek	112
A. Skloňování číslovek základních	112
B. Skloňování číslovek řadových, druhových a násobných	114
25. Slovesa a jejich tvary	116
a) Tvary od kmene přítomného	118
b) Tvary od kmene minulého	120
Přehled slovesných tvarů	123
26. Slovesný vid	124
27. Třídění sloves a jejich časování podle vzorů Přehled tříd a vzorů pravidelných sloves	126
a) Slovesa první třídy	128
b) Slovesa druhé třídy	130
c) Slovesa třetí třídy	133
d) Slovesa čtvrté třídy	134
e) Slovesa páté třídy	137
f) Slovesa nepravidelná	137
g) Přehled i a y ve slovesných tvarech	139
28. Základní rozdíly ve skloňování a časování mezi češtinou a slovenštinou	140
29. Příslovce a příslovečné spřežky	142
30. Předložky	145
Předložky s a z	147
31. Spojky a částice	148
32. Citoslovce	150

VII. SKLADBA

33. Věta a druhy vět podle obsahu	151
34. Stavba věty jednoduché	153
Skladební dvojice, shoda a řízenost	153
35. Podmět a přísudek, věta holá, věta rozvíjá	154
36. Shoda přísluhku s podmětem	159
37. Několikanásobný podmět. Shoda přísluhku s několikanásobným podmětem	160
38. Předmět	163
39. Přívlastek a přístavek	165
40. Doplněk	169
41. Příslovečné určení	171
42. Věty dvojčlenné a jednočlenné	173
43. Odchylky od pravidelné stavby větné	176
44. Zápor	178
45. Pořádek slov	179
46. Shrnutí pravidel o čárce ve větě jednoduché	181
47. Souvětí podřadné a souřadné	183
48. Druhy vět vedlejších	187
49. Druhy souvětí souřadného	194
50. Složité souvětí	198
51. Řeč přímá a nepřímá	200

VII. SLOH

52. Úvod o slohu	202
53. Oznámení, zpráva, hlášení	205
54. Referát	207
55. Vypravování	208
56. Popis, odborný popis, popis pracovního postupu	210
57. Popis osoby, charakteristika, posudek	212
58. Dopis, dopis obchodní. Žádost. Vlastní životopis (vyplňování dotazníku)	214
59. Výklad	218
60. Proslov, výzva	219
61. Kritika. Diskuse. Zápis schůze	220
KLÍČ K CVIČENÍM	224
REJSTŘÍK VĚCNÝ	246
REJSTŘÍK SLOV A TVARŮ	252
OBSAH	265